

Raadsvoorstel

Raadsvergadering Debat en Beslút	: 9 september 2026
Petear	: 26 augustus 2026
Agendapunt	: ntb
Nummer	: ntb
Datum voorstel	: 7 juli 2026
Onderwerp	: Nota Verbonden Partijen 2026-2030
Zaaknummer	: Z.903574
Portefeuillehouder	: de heer L.P. Stoel

Voorstel:

1. De Nota Verbonden Partijen 2026-2030 vast te stellen.

Inleiding - Ynliding

In het jaar dat een nieuwe gemeenteraad wordt geïnstalleerd, actualiseren we de nota Verbonden Partijen. De nota heeft een looptijd van 2026 tot 2030. We doen in deze nota een paar grote aanpassingen ten opzichte van de vorige nota. Zo presenteren we in deze nieuwe nota een afwegingskader voor toetreding tot eventuele nieuwe verbonden partijen of bij tussentijdse evaluaties van verbonden partijen. Daarnaast hebben we in deze nota extra aandacht besteed aan de governance (hoofdstuk 4): via bestuurlijke en financiële analyse kunnen we met behulp van een factsheet waarin de belangrijkste gegevens van de verbonden partij zijn opgenomen, de raad meerdere keren per jaar -bij voorkeur in de P&C-cyclus- informeren over de stand van zaken ten aanzien van de verbonden partij. Daarin nemen we vanaf nu ook het risicoprofiel van de verbonden partij op, met daarbij passende beheersmaatregelen. Het doel daarvan is de raad in staat te stellen beter te sturen op de doelstellingen die de verbonden partijen namens onze gemeente dienen.

Beoogd resultaat - Beëage resultaat

Betere sturings- en verantwoordingsinformatie over samenwerkingsverbanden waar onze gemeente in participeert. Adequate informatie over de voortgang van de realisatie van beleidsdoelstellingen van deze samenwerkingsverbanden en de invloed die onze gemeente heeft op de besluitvorming.

Argumenten - Arguminten

1.1 De nota voorziet in een afwegingskader voor toetreding en evaluatie van verbonden partijen.

We hebben een geobjectiveerd afwegingskader opgesteld dat bij meerdere gemeenten wordt toegepast, zodat de gemeenteraad via zes stappen een keuze kan maken of toetreding tot een verbonden partij passend is. Daarbij kan het afwegingskader ook bij evaluaties van verbonden partijen worden gebruikt: voldoet de verbonden partij nog steeds aan dezelfde stappen uit het afwegingskader?

1.2 De nota heeft een uitgebreider kader ten aanzien van vertegenwoordiging.

We behandelen de verschillende verschijningsvormen van verbonden partijen, de bestuurlijke vertegenwoordiging en de risico's die zich daarbij kunnen voordoen. We doen een voorstel tot het aanstellen van een coördinerend portefeuillehouder verbonden partijen als beheersmaatregel ter signalering van mogelijke belangenverstrengeling. Tenslotte leggen we expliciet vast dat bij een BV of NV structuur van een verbonden partij de gemeente wordt vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Financiën.

1.3 De nota heeft extra aandacht voor governance bij verbonden partijen en introduceert nieuwe beheersmaatregelen (lokale instrumenten).

Door middel van een geobjectiveerde bestuurlijke en financiële analyse kunnen we de verbonden partijen classificeren op basis van een risicomatrix. We introduceren daarnaast een (uitgebreidere) factsheet waar in 1 oogopslag de belangrijkste (stuur)informatie van de verbonden partij te vinden is, inclusief het toepasselijke risicoprofiel. Afhankelijk van het risicoprofiel (laag, middel of hoog) kunnen we meer of minder beheersmaatregelen treffen ten aanzien van de betreffende verbonden partij. Maatwerk is hierbij het uitgangspunt. Verder introduceren we de rol van raadsrapporteur, die namens de raad zaken ten aanzien van de verbonden partij coördineert en zo de positie van de gemeenteraad ten aanzien van de verbonden partijen versterkt.

1.4 De nota geeft een duidelijke rolverdeling tussen de betrokkenen rond de verbonden partij en de informatievoorziening richting de gemeenteraad.

We hebben expliciet beschreven welke rollen en verantwoordelijkheden we kennen in het proces rondom de verbonden partijen. De ambtelijke rollen wijzen we toe aan medewerkers, inclusief een vervanging bij afwezigheid.

1.5 De wijzigingsteksten van de Wgr 2022 zijn een integraal onderdeel van de nota.

Daar waar de vorige nota vooral de focus legde op de wijzigingen die per 2022 in de Wgr zijn doorgevoerd, heeft deze nieuwe nota verbonden partijen de gewijzigde Wgr als uitgangspunt en zijn concreet zaken uitgewerkt op het gebied van governance.

Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen – Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen

1.1 De beheersmaatregelen ten behoeve van governance moeten zich nog bewijzen.

Vanuit de wetgever zijn sinds 2022 veel mogelijkheden geboden om extra beheersmaatregelen te treffen om zo de gemeenteraad extra grip en sturing te geven ten aanzien van verbonden partijen. De voorgestelde maatregelen kunnen een goede bijdrage hieraan leveren. Het is daarbij verstandig om deze maatregelen te evalueren met de raad, zowel qua doelmatigheid als doeltreffendheid. We stellen daarom als beheersmaatregel voor om de nota na 2 jaar (ambtelijk) te evalueren tezamen met de gemeenteraad.

1.2 Deelnemen aan een verbonden partij houdt altijd een risico in ten aanzien van zeggenschap.

Een verbonden partij heeft meerdere deelnemers. De zeggenschap is verdeeld over deze deelnemers, soms via aandelen (percentage), soms op basis van aantal zetels per deelnemer. Omdat er verschillende soorten van belangen van toepassing kunnen zijn en deze niet altijd gelijk met elkaar oplopen, kunnen bepaalde (groepen van) deelnemers grotere belangen hebben dan andere (groepen van) deelnemers. Dit betekent dat het belang van een individuele deelnemer niet altijd tot uiting komt bij de besluitvorming. Deelnemers hebben beperkte mogelijkheden om hier invloed op uit te oefenen. Een deelnemer kan dit oplossen door samen te werken met andere deelnemers om op die manier de besluitvorming te beïnvloeden. Ten finale kan een deelnemer besluiten uit een verbonden partij te stappen.

Beleid, regelgeving en Sustainable Development Goals (SDG's) – Belied, regeljouwing en Sustainable Development Goals (SDG's)

Financiën - Finânsjes

Het voorstel heeft geen directe financiële consequenties. Het bevat elementen van governance, waaronder risicomanagement ten aanzien van verbonden partijen, waardoor onze gemeente betere afwegingen kan maken ten aanzien van participatie of uittreding ten aanzien van verbonden partijen en/of samenwerkingsverbanden. We gaan er in principe van uit dat het voorstel ook geen extra beroep doet op ambtelijke capaciteit en per saldo het proces verbetert, waardoor kwalitatief betere sturing op en verantwoording door verbonden partijen mogelijk is.

Duurzaamheid - Duorsumens

N.v.t.

Participatie - Partisipaasje

N.v.t.

Communicatie - Kommunikaasje

Publicatie Nota Verbonden Partijen via overheid.nl na vaststelling raad.

Vervolg en evaluatie - Ferfolch en evaluaasje

Petear -26 augustus 2026

Beslut en Debat – 9 september 2026

Bijlagen - Taheakke

1. 260707 -concept nota Verbonden Partijen 2026-2030- Z.903574

Burgemeester en wethouders van De Fryske Marren,

gemeentesecretaris,
Ditta Cazemier

burgemeester,
Leo Pieter Stoel